

маційних ресурсів Інтернету несе споживач (абонент). За умови наявності на Інтернет-ресурсах операторів, провайдерів телекомунікацій інформації (матеріалів), які порушують права інтелектуальної власності третіх осіб, відповідальність за таке розміщення нести будуть особи, які розміщували такі матеріали. А найчастіше такими особами є саме користувачі (споживачі) Інтернет-ресурсів (Бойченко А. Захист авторського права й суміжних прав в Інтернеті // Інтелектуальна власність. – 2012. – № 6. – С. 39).

Як вбачається з аналізу чинного законодавства, при кваліфікації діянь як порушень у мережі Інтернет постає проблема визначення не лише ознак порушення, його галузевої приналежності, але й встановлення належного суб'єкта такого правопорушення. Зазначене зумовлює необхідність розробки чіткого механізму захисту прав авторів у мережі Інтернет з встановленням суб'єктів правовідносин, що виникають, специфіки їх об'єкту.

Сляднєва Г. О.

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри права інтелектуальної власності та корпоративного права,
кандидат юридичних наук, доцент*

ЩОДО ВИЗНАЧЕННЯ ПЛАГІАТУ

Розвиток технологій розмноження інтелектуальної продукції спричинив зростаючі потреби у захисті від плагіаторів. І правовий захист від плагіату розвивається й розширюється паралельно із технічними можливостями суспільства. Якщо спочатку ми спостерігали невдоволення англійських авторів, без відома яких їхні твори копіювалися в Америці, то в цей час, з появою Інтернету, ситуація в сфері прав авторів погіршується.

Однією із коштовних спадщин нашого минулого, а точніше 18-ого сторіччя, є замишування всім оригінальним, а з ним – повага до прав на інтелектуальну власність. Тепер ми розглядаємо плагіаторів як злодіїв і караємо їх, коли вони викриті. Закон захищає нас від несумлінних письменників, але ми надаємо захист авторських прав тільки за умови, що авторські твори, в остаточному підсумку, підуть на благо суспільства (Jack Lynch. The Perfectly Acceptable Practice of Literary Theft: Plagiarism, Copyright, and the Eighteenth Century// This article originally appeared in Colonial Williamsburg, 2006 // Электронный ресурс режим доступа <http://www.writing-world.com/rights/lynch.shtml>).

На перший погляд плагіат – це просте поняття, метою якого є забезпечити зазначення автора, якщо інформація береться із чужих джерел. Дійсно, досить часто визначення плагіату є спрощеним і абсолютним: плагіатом є: 1. видача ідей або слів іншої особи за свою власну роботу; 2. використання будь-якої роботи без вказівки джерела (з інтернет-словника Меррієма-Вебстера).

Різні автори ідентифікують різні типи плагіату. Багато з них виправдовують процес плагіату високою швидкістю життя й обміну інформацією, необхідністю в динамічному розвитку суспільства й ненавмисним порушенням авторського права.

Це спрощене визначення застосовується в контекстах, де зазначення джерел усієї інформації третіх осіб очікується і є практикою, що встановилася. Під це визначення підпадають особи, що підготовляють академічні статті, новини й студенти, які цьому навчаються. Однак питання про те, які саме джерела слід указувати, часто є неясним. На додаток до цього, таке спрощене визначення не може охопити численні контексти, де передбачається вказівка інших джерел:

- при розробці принципів політики (і законів) звичайно проглядаються вже існуючі аналогічні документи інших організацій. Оскільки метою такої роботи є складання подібних принципів політики, цілі розділи з джерел, що застосовуються, часто копіюються дослівно або з незначними змінами, однак самі джерела вказуються рідко;
- керівники й політичні діячі звичайно ставлять свій підпис на листах, що були підготовлені іншими особами;
- у судових рішеннях судді часто використовують аргументи обвинувачення й захисту без зазначення джерела таких аргументів;
- у журналістиці використовується модель статті, у якій більше немає безпосередніх посилань на джерело матеріалу. Усе більше й більше статей сьогодні містять вказівку: «використовувалися файли з ___»;
- знаменитості й видавці наймають авторів для написання книг – автобіографій і романів – і у цих випадках автор роботи не вказується (автор-примара, літературний «негр»);
- викладачі навчальних установ звичайно складають завдання й екзаменаційні матеріали, використовуючи питання з підручників. Такі питання часто використовуються з невеликим змінами або взагалі без змін, але їх джерела вказуються рідко;
- в академічних підручниках часто містяться реальні приклади, щоб проілюструвати важливе значення й можливість застосування матеріалу на практиці, однак джерела таких прикладів вказуються рідко. Згідно зі спрощеним визначенням плагіату всі зазначені дії становлять плагіат, і все ж таки вони є загальною практикою.

Ясно, що для безумовного й чіткого розуміння плагіату в різних контекстах необхідні краще розуміння явища плагіату й більш чітке його визначення (Roy Jensen, M. Sc., Ph.D. Redefining 'plagiarism' // електронний ресурс режим доступа www.consol.ca/Plagiarism.pdf)

Гарну статтю рідко вдається написати легко; і навіть досвідченим авторам для створення ефективної наукової прози може знадобитися багато часу й багато розумових зусиль. Таким чином, може виникнути спокуса пошукати короткі шляхи, особливо, якщо автор зазнає деяку форму «авторської

загальмованості», тимчасової нездатності надихнутися й створити нову роботу. У такій ситуації прагнення «позичити» будь-чию добре написану прозу може стати непереборним. Зрештою, наявність декількох чужих рядків тексту ні в якому випадку не впливає на вірогідність даних, але ж це – найголовніше (Yilmaz I. Plagiarism // Nature 2007 – 449 – p. 658.).

До того ж, оскільки не існує універсального, погодженого та застосовуваного визначення плагіату з погляду того, скільки слів підряд можна скопіювати без зазначення їхнього джерела, хто скаже, що не можна привласнити добре написані одне-два речення, які витончено пояснюють дуже складний процес або явище. З інших міркувань, таке незначне «запозичення», мабуть, навіть схвалюється. Наприклад, при описі високотехнічної методології та/або процесу, які звичайно використовуються нашими колегами, існує певний ризик того, що навіть мінімальна зміна в доборі слів може привести до невеликої помилки в інтерпретації методів або процедур, а така ймовірність надзвичайно небажана (Roig M. Re-using text from one's own previously published papers: an exploratory study of potential self-plagiarism // Psychol Rep 2005 – 97:43-p. 9.).

В академічних колах усього світу плагіат є «наболілим» питанням. Усе більше студентів у вищих навчальних закладах прибігає до плагіату при виконанні завдань, розв'язуванні задач і написанні науково-дослідних робіт. Фактично створено багато веб-сайтів для задоволення цієї потреби. Науково-дослідні роботи доступні безкоштовно або за плату он-лайн. Незважаючи на те, що студентів цілком достатньо застерігають від плагіату, як письмово, так і усно, ставки плагіату скоріше збільшуються, ніж зменшуються. Після вступу до вищого навчального закладу, студентові роз'ясняється поняття плагіату. У колишні часи він називався копіюванням. Сьогодні це явище відоме як плагіат. Акт плагіату, навмисний або ненавмисний, може привести до серйозного покарання, аж до відрахування з навчального закладу. У найкращому разі студентові просто знижується оцінка з відповідного предмета. Незважаючи на суворі попередження, випадки плагіату, очевидно, стають численнішими.

Бігняк О. В.

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри права інтелектуальної власності та корпоративного права*

ПОНЯТТЯ САМОЗАХИСТУ КОРПОРАТИВНИХ ПРАВ У ЦИВІЛЬНОМУ ПРАВІ УКРАЇНИ

З розвитком корпоративних відносин актуальною стає проблема захисту корпоративних прав, обрання ефективного механізму попередження та захисту від порушень у даній сфері. Поряд з юрисдикційними формами захисту корпоративних прав існує неюрисдикційна форма захисту, до якого відноситься і самозахист – направлений на відновлення порушених